

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ



ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

НА ГОДИНУ 6 дин.
НА ПОЛА ГОДИНЕ 3 „
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ 9 „

НЕДЕЉА 28. НОВЕМБРА 1893.

ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА 6 ПР. ДИН. ОД ВРСТЕ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

Рукописи не враћају се

Неплаћена писма не примају се.

ОБЈАВА

Суд општине београдске објављује грађанству вароши Београда, да је у кући г. Јована Илића саветника на палилулском тргу намештена болница за децу, која болују од дифтеритиса.

Од суда општине вар. Београда 18. Новембра 1893 год. АБр. 6827.

ОБЗНАНА

Прошле године у многим кућама Београда онемогућено је било правилно издавање воде услед тога, што су водомери и цеви водоводске инсталације у тим кућама изложене биле мразу, те се је вода била смрзла у тим деловима инсталације.

Штета која произлази мржњењем воде у тим деловима двогуба је, јер не само да укућани остају за неко време без воде, него се и водомер и дотичне цеви кваре те и општина и газде куће могу бити изложени доста јакој штети.

Да се до штете не би дошло, управа водовода моли газде у чијим су кућама водомери намештени у подрумима, да се благовремено постарају да водомери и цеви у тим подрумима не буду излагани мразу.

То се да постићи: попуњавањем подрумских прозора сламом или кровином и једно временом затварањем прозора исправним капцима.

Затим ваља мотрити на то, да подрумска врата не остају отворена.

Цеви пак које изводе воду из водомера по кући и које пролазе кроз просторије изложене мразу, морају се обмотати сламом чећетом или другим подесним рђавим топлоношама. —

Чесме по авлијама ваља такође штитити противу мраза обмотавањем сламом или подесним облагањем, сандуком испуњеним пецелом и т. п.

За случај у коме је инсталација водовода у кући тако изведена да цеви пролазе кроз просторе изложене мразу, а исте

цеви недају се подесно обмотавати облогом која би чувала противу мраза, укућани сачуваће се од рђавих последица уплива мраза на водоводску инсталацију тиме: ако свако вече по престанку употребе воде, затворе ону славину која је остављена на најнижем месту водоводске мреже у кући.

Затварањем те славине (која се налази обично али не увек у близини водомера) прекинут је пролаз воде у цеви кућне инсталације и у исто доба цеди се сва вода из тих цеви излазећи из малог побочног отвора те славине.

На тај начин мрежа водоводских цеви у кућама остаће преко ноћи празна, а дању када је поменута славина отворена и отакање воде тако рећи непрестано траје, вода у цевима нема кад да се смрзне.

Управа водовода моли потрошаче воде, да упражњавају затварање поменуте славине свако вече па било да су цеви у кући облогом постављене или не, јер се с тим малим трудом осигурава газда куће противу велике штете која може произаћи мржњењем воде у инсталацији.

Сопственици кућа одговорни су управи Водовода за сваки квар на водомеру и на главној славини дакле и за тај који проистиче услед мрзнења воде у водомеру.

Водомери који нису постављени у подрумима него у јамама, и ако су те јаме извршене према пропису управе Водовода, нису изложени мржњењу ни при највећем мразу. —

Бр. 5130. Из управе Водовода, 4. Новембра 1893. год. у Београду.

ОБЗНАНА

У вези свог наређења АБр. 2366. од 30. Априла о. г. Суд општине вароши Београда објављује грађанству, да ће Управа Водовода од 1. Јануара идуће године наплаћивати воду према члановима 8 и 9. правила за издавање воде, од свију оних кућа, које су од 1. Јуна до краја о. г. са водоводом спојене без обзира на то, да ли

се вода у каћи троши или не, или да ли је инсталација у кући извршена или не.

Ово решење своје Суд општине вароши Београда оснива на чл. 2 и 13. правила за везивање водовода са зградама у Београду и издавање воде из истог водовода, која су правила добила закону силу решењем владе Њ. В. Краља од 10. Јуна 1892. год. ПБр. 10382 основаним на чл. 6. 7. и 9. зак. о варошкој трошарини у Београду од 13. Јуна 1884. год.

АБр. 6603 од суда општине вароши Београда 1. Новембра 1893. год. у Београду.

НАРЕДБА

Пошто се је врло мали број сопственика гробница на новом гробљу до данас пријавио да према овој наредби плати за одржавање прописану таксу, то је суд општински принуђен, да ову наредбу понови са продуженим последњим роком до 1. Јануара, 1894. год.

Правилима о новом гробљу ставом III. тач. А. и Б. предвиђено је, да сваки онај, који купи зидану гробницу на новом гробљу или обичан гроб, има годишње да плати за одржање истих гробница и гробова следећу таксу и то:

- | | |
|---|-----|
| I. За зидане гробнице под „Ар-кадом“ годишње динара | 40. |
| II. За зидане гробнице велике годишње динара | 15. |
| III. За зидане гробнице мале годишње динара | 10. |
| IV. За обичне гробове годишње динара. | 2. |

Даље исти став и исте тачке наређују да ако сопственик гробнице — гроба — не плати ову таксу за одржање од дана кад је купи па за пет година, губи право на даљу употребу исте, а гробница прелази понова у општинску својину.

Па како је врло велика број оних лица који таксу за одржање гробница и гробова никако не плаћају, — то се суд ово општински нашао побуђен овим наредити свима имаоцима гробница и гробова, да до првог

Јануара 1894, донесу и горњу таксу плате, што ако не учине искусиће последице предвиђене горњим наређењима правила о новом гробљу.

Од суда општине вароши Београда, 8. Октобра 1893. АБр. 6014.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА
LXXXVIII. РЕДОВНИ САСТАНАК
18 Новембра 1893 год.

Председавао председник општине г. Милован Р. Маринковић, од одборника били г. г. Н. Х. Поповић, И. Борђевић, В. Димитријевић, М. Капетановић, Свет. И. Ристић, М. Велизарић, Јован Ђуровић, Ф. Васиљевић, Мих. Јанковић, Мих. М. Ђорђевић, М. Трковић, Стев. Чађевић, М. О. Петровић, Мих. П. Вончић, Н. Вулковић, С. Азријел, Сава Вељановић, Љуб. Јовановић, Др. М. Радовановић, Мат. Јовановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 15. Новембра 1893 год. и учињене су ове измене и допуне, у одлуци КББр. 658, да је Рафајло Финци адвокатски писар доброг владања и доброг имовног стања; у одлуци КББр. 667, да се овај плац, уступа Кости М. Ђурићу поред осталих погодаба још и под том, да општина може овај плац узети натраг кад год јој затреба и пре истека рока а без икакве наде.

II.

Одборник г. Стеван Чађевић пита председника да ли је изнете неправилности управе друштва за издржавање и васпитање сиротне и напуштене деце извиђало какво нарочито повереништво, и да ли је скуп друштвени, на основу извештаја тог повереништва изјавио поверење друштвеној управи. Председник изјављује да није дужан да на ово питање одговара, пошто је изјава поверења или неповерења управи ствар скупа друштвеног а не општине београдске

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 6849 и 6932, којима тражи уверења о владању и имовном стању извесних лица одбор је изјавио, да су му непознати Ана Сонтес, Стеван Бугарски, тамбураш и жена му Марија. Да је Јован Хаџимаксимић, бив поштар,

био под истрагом због неправилног руковања са касом еснафа кафанског, а иначе је доброг владања и доброг имовног стања; да је Јован Ђурчић доброг владања а имовног стања сиротног пошто је под стечајем; да је Максимилијан Страховић доброг владања и сиротног имовно стања.

IV.

На предлог председника општине одбор је решио да на место Петра Спасића апотекара, који сада живи у Пироту, буде поротник за вар. Београд од 15. Нов. 93. до 15. Нов. 1894 год. Никола Михајловић трг. олд.

V.

Председник износи одбору на решење извештај комисије за надзор при грађењу и експлоатацији трамваја, у коме се излажу појединости да грађење трамвајски пруга за вучење од електрицитетом.

По прочитању тога извештаја ГБр. 5274 одбор је решио, да се овај извештај у свему прими и по њему поступи.

VI.

Председник извештава одбор да је суд општински решењем својим од 15. Нов. 1893 год. АБр. 6809 одредио хлебу цену од двадесет пара дин. по килограму. Одбор је примио к знању ово саопштење.

VII.

По прочитању протокола саслушања Ђорђа Б. Вељковића олд. АБр. 6879, одбор је решио да се превоз дрва за гориво са савске обале за све општинске одељке и основне школе и друга одељења суда општинског уступи Ђорђу Б. Вељковићу олд. по два динара и четрдесет пара динарских од метарског фата.

VIII.

Председник износи одбору на решење извештај повереништва, изабратог у седници одборској од 19. Септембра 1892 год. ГБр. 2071 за проучење предлога комисијског о одређивању осе у дунавској улици.

По прочитању тога извештаја ГБр. 5334, одбор је решио, да се овај извештај у свему прими с тим, да се пошаље господину министру грађевина на одобрење пошто се истим извештајем предлаже измена регулационог плана у Которској и Дунавској улици односно њихове ширине.

сада сазове сабор мађарске властеле да се посаветују о одбрани. Интересантна је комедија одиграна на томе т. званом *Ђурђевој сабору* маја месеца, где краљ и властела једни другоме пребациваху и скидаху пред историјом и страним светом са себе сваку сенку одговорности, ако краљевство пропадне; она је најјаснији доказ изнемоглога организма мађарске краљевине у очи самога њенога пада. „Сталежи захтеваху од краља, да се даде на војску са својом четом, а краљ нема ни чизама, камо ли да би могао набавити новаца за издржавање какве чете“ — вели Боргије папи. Најзад се једва дође до неког споразума. Краљ заповеди, да се сви племићи са својим војницима скупе до 2. јуна у Толни, куда ће он доћи.

Крајем априла крене се турска војска под султаном и великим везиром Ибрахимом разним путовима к Београду, па се на Морави негде опет саставе. Ту добије Ибрахим заповест, да иде напред, да, пре него што главна трупа са султаном ступи на угарско земљиште, освоји *Петроварадин*. Сва српска снага ту је била концентрисана: из Сент-андрије дошло је 1. маја 2 000 Срба пешака, а Радиша Божић, прикупив остале

IX.

Председник износи одбору на решење молбе дома сиротне и напуштене деце и опште државне болнице, да се не наплаћује вода из новог водовода, што ови заводи за своју потребу потроше.

По прочитању тих молби АБр. 6635 и 6558 одбор је решио, да се ни једном потрошачу воде из новог водовода не даје вода бесплатно.

X.

Одборник г. Др. Милан Радовановић пита на чему стоји ствар о канализацији. Председник одговара, да је према решењу одборском предат извештај комисије грађевинском одељењу да по њему предузме нужне претходне радове.

XI.

Одборник г. Светозар И. Ристић примећује да се улица савамаљска не осветљава, ма да су у истој већ исталиране сијалице, Председник изјављује да ће учинити корак код друштва да савамаљску улицу осветли.

XII.

Одборник г. Илија Борђевић пита, зашто се не позива комисија, изабрата још у прошлој години за проучавање молбе врачараца, да се ослободе плаћања за откопавање земље у извесним улицама. Председник одговара да ће извидити ствар и учинити шта треба.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ.

Пажња. Обраћамо пажњу свију сопственика гробова и гробница на новоме гробљу на наредбу суда, што је у овом броју штампана да до 1. Јан. 94. год. измире дужну суму за одржавање гробница, јер ће суд општински после овога рока поступити по правилима о новом гробљу т. ј. гробнице и гробови прећи ће опет у својину општине.

Бирачки спискови. Пошто суд општински у вароши Београду не врши наплату порезе по пореско одељење Управе Београда, од кога и добија податке за склапање гласачких спискова, — суд општински поводом тога и ради правилности самих

СРПСКИ УСТАНИЦИ ПРОТИВУ ТУРАКА

У В Е З И

СА НАРОДНИМ СВОБАМА У ТУЊИНУ

од 1459.—1814. године.

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

У ДВА ДЕЛА

НАПИСАЛИ

Р. Агатовић и Ј. М. Спасић.

(Академијски Савет Вел. Школе наградио првом видовданском наградом општ. београдске).

Мото:

— „Пора намъ перестать быть умными чужимъ умомъ и славными чужою славою“ (Време је да престанемо мудровати туђом намењу, и славити се туђом славом).

Карамзин.

(НАСТАВАК)

Допреше већ гласови, да се султан кренуо 25. априла из Цариграда са 100 000 војске и 300 топова. Краљ тек

Шајкаше у Кавину, доведе их у Петроварадин. Ибрахим је већ 20. јуна био под Београдом, пређе одмах Дунав, и постави први табор код Земуна. Ту су га чекали босански и херцеговачки санџак-бези са својим војскама, и са 800 шајака, под командом чувених пљачкаша: Михал-оглија Искендер-паше и Јањи-бега. Најзад стиже и султан са осталом војском. Ибрахим раздели своју војску на двоје, па један део пошаље, под босанским и херцеговачким беговима, на остале сремске градове, а са другом половином упути се 15. јула уз Дунав право Петроварадину. Бискуп Томори, који није био у стању да спречи прелазак Турака преко Дунава, ушанчио се сада испод града, баш на месту, где је данашњи Нови Сад. У граду је била доста јака посада од српских Шајкаша. Али није одатле јадни бискуп ништа могао помоћи граду, који Ибрахим, чим дође, отпоче по свом обичају тући из великих топова. Тврде зидине беку, те му ни тешка ђулад не могаху нашкодити. С тога нареди, да се наносе лествице, за прескакање у град. После три дана јаке борбе падне варош, посада се повуче у град, а Томори разбијен, не могаше јој у помоћ прискочити.

зборова за предстојеће изборе општинске, израдио је и одштампао гласачке спискове пуноправних гласача ове општине и ставља их грађанству на углед, како би сваки грађанин имао прилике да се увери, да ли је уведен у списак, ако је законом стекао права на то, — па, ако неки није за себе или свога пријатеља, да није уведен у списак а испунио је законске услове, да се јави суду општинском те да га унесе у списак.

Исто тако, ако неки од грађана није у списку на какво лице, које према чл. 17. закона о општинама нема право гласа на општинском збору, такође да јави суду, те да се таково лице избрише из списка.

Члан 17. закона о општинама гласи:

Немају право гласа на општинском збору:

1. Они који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или који су лишени грађанске части за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због преступа, који бешчасте и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2. Који се налазе под ислеђењем за дела под 1. наведена;

3. Који су пали под стедиште, за време док стедиште траје;

4. Који су под полицијским надзором; и

5. Који ма колико дугују порезе осим текућег полгоћа.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Г. г. Др. Коста Јовановић, Др. Марко Николић и Војислав Р. Прљевић, хемичари у министарству народне привреде ивовели се одрећи у корист сиротиње београдске дијурне у 90 дан. коју би суму имали да приме од општине као чланови комисије за

У сред овог љутог окршаја Срба са Турцима, краљ Лудвик, да би што жешће ободрио Србе на издржљивост, даде Шајкашима, по савету Томоријеву, једну повељу 25. јула, у којој између осталог вели: „да Шајкаши као уједињена браћа и нераздвајно тело буду ослобођени од свакога данка и од службе спахијске, и да у парницама уживају племићке повластице.“⁽¹⁾ А Павле Бакић, војвода шајкашки још 18. јула добио је потврду краљеву на дата му добра државна, која ипак, узгред буди речено, није добила своје важности. Ну и без свега тога јуначка српска срца силно куцаху за хришћанску ствар; али далеко јачој сили не могоше одолети!

Дванаест дана трајала је опсада града, и два снажна јуриша су одбивена са великим губицима по опсаднике. Ну кад две страховите мине турске отворише широки пролаз кроз бедеме, она шачица заосталих српских соколова, не беше у стању уздржати плаховите турске таласе, који као лава вулканска покуљаше кроз отворене бреше у град. Јула 28. паде дакле и последња градска кула, и 300 бранилаца падоше у ропство, а 500 их

анализу воде из новог београдског водовода.

Суд општине београдске у име своје сиротиње изјављује дародавцима своју топлу захвалност на овом племенитом дару.

Од суда општине београдске, 26. Новембра 1893 год. Абр. 6965.

САСТАНАК ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Састанак држан 15. Октобра 1893 год.

(извод из стеногр. белешака)

Председник — Пошто има довољно одборника за рад то отвара седницу и молим одборнике да чују записник прошлог састанка (секретар прочита записник, који се усваја).

Председник изјављује да је на реду извештај о електричном осветљењу. Он је у прошлој седници читан, па је по вашој одлуци штампан и као такав ви сте га добили. Хоћете ли да се понова чита? (Не).

Председник — Жели ли ко да говори у начелу или ћемо га претресати тачку по тачку? (тачку по тачку).

Саопштење о томе у каквоме се стању налази инсталација, то се узима на знање јер се тим констатује да предузимач није извршио што је требао.

Молио бих сад г. Станојевића, да прочита прву тачку предлога.

Ђорђе Станојевић (чита) С неколико речи хоћу да вам објасним значај ове тачке. Предузимач, као што се зна, није поставио до 1. Августа све лампе и нама је дужност била да га обвежемо да то учини у што краћем року. Нисмо могли наћи пута и начина другог него да га обвежемо да мора осветљавати варош бесплатно све докле докле све осветљење не доврши. Њему је са тога у интересу да посао што пре сврши а и нама је у интересу да нам је варош потпуно осветљена. Осем тога има и ово. Може се десити да повластичар не сврши до 1. Јануара сав посао. Да не би после 1. Јануара морала општина да држи и даље феверције и да не би набављала петролеум, ми обвезујемо повластичара да он те лампе бесплатно осветљава докле год не постави уговорене си-

лежаше под рушевинама бедема. Кад је весник донео султану радосни глас о паду Петроварадина, толико се он обрадује, да гласоношу обдари богатим даром а Ибрахима одликова даром, каквим докле нико не беше почаствован.⁽¹⁾ Толико је султан ценио важност Петроварадина, који браћаху готово све сами Срби!

Краљ је на путу из Будима у Толну са 3 000 својих коњаника, чуо о паду те своје последње најјаче одбране краљевства. Мало касније стиглоше му још црни гласови, да је и Илок пао, и да се султан креће Осеку. По заузећу Петроварадина султан се занета окрене десно уз Дунав, дође под Илок, опседне га, и после седмодневне опсаде (1. августа) преда му га нека клета издајница, за љубав неколико свилених кафтана. Одатле дође Осеку, који заузме лаким јуришем 22. августа, запали га и опустоши. После пет дана, пошто је био готов врло дугачак и широк мост преко Драве, пређе султан с оне стране Драве, па разоривши одмах мост, да не би хришћанима послужило да га гоне с леђа — пође северу, право на *Мухачко поље*, у намери да ту дочека краљеву војску и да јој

јалице или пламене лампе. И то је добит за општину. То је садржина ове тачке прве предлога (прима се).

Друга тачка тиче се замене надземних спроводника подземним. Ви зните да је решено да се ти надземни спроводници уклоне. Тај захтев општине ми смо убрзали јер смо рок за ту замену, од раније утврђене 4 свели на 2 године, а то је најкраћи рок за који је технички могуће извршити посао. Но у овоме има неких граница. Може се десити неких препрека за извршење и те се узимају у обзир. У ове 2 године долази три зиме. Десиће се можда дуже трајући снег или друго што год са чега се неће моћи да ради. То време, које би се морало належајном комисијом утврдити као препрека, не би се рачунало у овај двогодишњи рок. Или, општина копа канале и није на послове предузимача па каже: чекај док ја свршим! Дакле препрека у раду може бити и за то смо ми ово овако регулисали: да он то сврши за 2 радне године, и ако се деси да га што смете без његове кривице, он има да позове комисију и да јој каже: ја не могу да радим због мрза или због снега или због општинских радова и комисија ће то да види и констатује. Кад се те препреке отклоне, онда комисија има да га извести и да каже: препреке су престале и за то отпочни посао! И од тога времена од кад су настале и докле нису престале препреке, њему не треба да се рачуна у рок. Тако треба разумети овај рок од две године.

Марко Велизарих — Ја бих молио да се тај израз о две радне године објасни да не би било спора. Ја сам под годином разумео 365 дана.

Ђока Станојевић — Ми у радне дане разумемо све оне за које нема од комисије уверења да не може да ради.

Др. Павле Поповић — Као члан комисије морам да објасним ово што је г. Марку нејасно. Пре него што је ова ствар изнесена пред одбор, била је она саопштена управнику тога друштва. На његов захтев је и ушло то како ваља ову реч разумети. Ми имамо — како је објаснио г. Станојевић — три зиме у ове две године, дакле требало је већ унапред издовојити те две зиме као време кад престаје сваки рад у земљи. Ако би тога било, комисија би то констатовала, а ако не би, не би му се то време ни одбијало.

зада смртни ударац. Августа 20. већ се сва султанова сила одмараше на пољу *Вашаришту* до села Мухача, доста уморена тешким путовањем кроз мочварне долине.

Краљ је био наредио палатину Стефану Баторију, да отрчи с војском на Драву и спречи султанов прелазак. Кукавице племићи изјаве, да неће ни с палатином, јер да су дужни само уз краља под његовом заставом војевати.⁽²⁾ „Ја видим — роче разјарени краљ на војном већу 13. августа — да се свако на мене изговара. Ево ја сам ту, да се извргнем свакој погибији, да не буде више изговора, и да не буде нико могао сакривати своју кукавшину мојом особом, одлучио сам, да ћу сутра онамо поћи, куда неће други без мене да иду“⁽³⁾ Достојна изјава једнога краља, али врло касно, после онолике небрижљивости и мнитавости при спремању и поласку на тако велики рат.⁽³⁾

(1) Smičiklas, T.: Povj. hrv. књ. I. стр. 721.

(2) На истом месту, стр. 722.

(3) Карактеристичку белешку наводи поп Сремац (Letopis M. S. за 1858. г. II, 30) о бризи краљевој при поласку из Будима на рат. Слуге га питају, шта да ради код куће, а он им одговори: „да се старају за песта и да их два пута пр-ко недеље кунају!“ — Dom. nos quidem, quid agendum est nobis hic in domo Bude. Dixit (rex) cum caniculis bene laborate his in una ebdomada lavate“.

(1) Гласник срп. уч. др. књ. стр. 76. XXXV.

(1) Hammer v. J.: Gesch. d. osm. Reiches, B. II. S. 50.

Дакле ми смо у време од 2 године рачунали оно време када не постоје никакви узроци за нерад. И од дана од кад се утврди почетак овога рока па за 2 радне године, он мора бити готов с послом па ма читаву годину пре тога не радио.

Бока Станојевић прочита понова тачку другу.

Председник — Желите ли да се избрише оно: за 2 радне године, јер се објашњава даље? (добро)

Бока Станојевић — Да би смо ми њега нагтерали да уговор одржи, има још додаток овој тачки која гласи: (чита)

Председник — Прима ли се друга тачка с додатком? (Прима се)

Бока Станојевић чита тачку 3. — Ако се сећате, 3. Маја ви сте решили да се замене електрични надземни спроводници подземнима а да по негде неки и остану. Какви ће бити ти директори који остану, то нисте решили. Ми смо решили да буду гвоздени. Остала је само јеврејска мала изузета док су у њој онако криве улице и оне од београдске улице па на даље — на „Енглезовцу“ и „Новоме Селишту“.

Сава Вељановић — За што да Енглезовац и Ново Селиште буду изузете?

Бока Станојевић — За то што мало жице треба.

Председник. — Усвајали се тачка 3? (усваја).

Бока Станојевић чита тачку 4. — Ви знате да има члан уговора у коме се каже: да ће повластичар дужан бити да прати развитак електро-технике и уводи све новине у своју централу. И ми да би смо могли те нове проналаске да пратимо и сами, ми смо хтели па те машине има предузимач у својој централи и ми смо га обвезали да узме једну или две машине од најновијих у своју централу па да их са старим упоређујемо. Све то и инсталацију машина обичних и најновијих, мора имати предузимач у једноме року. А за све то време предузимач мора варош добро осветљавати ца било с новим било са старим машинама. Рок је остао исти а ми смо међутим у могућности да непосредно испитујемо резултате осветљења у једноме или у другом смислу.

(Одобрава се и ово)

У Толни беше одвећ мало војске скупљено, једнако се очекивао долазак кнеза Крсте Вранкопана и ердељског војводе Јована Запоље, који су највише војске имали да доведу. Ала кад се чу, да је султан већ на путу за Мухач похита и краљ тамо 14. августа. У путу га сусретне Томорија, и краљ га постави за главног команданта целе војске док дође Крсто Вранкопан, а уз њега да буде Борђе Запоља, док дође Јован Запоља. Како тако скрпарило се било до на двадесет хиљада војске, а у потоњи час доведе Врањо Баћани, хрватски бан 3 000 коњаника и толико исто пешака из славонских равница; то целокупна сила мађарска, која стајаше на Мухачу спрам 100 000 султанове војске, не износаше више од 26 000 људи, и 80 топова, које доста брзо од некуда скупеше. У том броју мађарске војске, био је и знатан број Срба, под војводама: *Бакићем*, *Божићем* сењским капетаном *Орловићем* *Борђем* *Томом* *Бошњак*ом. А о деспоту српском Стефану Бериславићу, у изворима, којима смо се служили, нема ни спомена!

У очи самога дана битке, држао је краљ ратно веће, како да се боре. Из обзира на врло малу силу, која није апсолутно никако била у стању против-

Раденко Драговић — Ја мислим пошто је првобитни уговор потврђен, да треба потврдити и ово код суда (врло добро; прима се).

Председник — С овим је примљен уговор о електричном осветљењу.

Бока Станојевић — Сад треба да одредимо извесан рок у коме концесионар има да изјави: пристаје ли на ово или не. Ја мислим доста је 8 дана (прима се.)

Председник — Да пређемо на даљи рад. (Секретар прочита протокол лицитације за калдрмисање Јевремове улице.

Ово је трећа лицитација која се због неповољних цена држи. И ова није повољна а и доцкан је да се упуштамо у рад (добро; да се остави).

Ви сте одобрили да се у београдској улици начини тротоар а калдрма да се сад не гради. Та улица, као што знате, у свези је са радом и с оним другим пословима на тркалишту. Она је и веза крагујевачког друма с марвеном пијацом на тркалишту. Предузимач је отпочео да ради тротоар али је полнео понуду и каже: ако ми општина одобри да градим и средину улице, ја не тражим више од 3 дин. на квадратни метар, а да ми се до године плати. Посао би тај свршио у исто време кад и тротоар.

Мата Јовановић — С обзиром на то што је то улица која има везе с марвеном пијацом на тркалишту и што цена није скупа, а човек хоће и да чека, ја сам за то да се одобри калдрмисање.

Само би ваљало да се пропишу услови за рад као и код осталих улица.

Соломон Азријел — Ја бих молио управника да каже предрачун тога рада.

Управник — Био је тај предрачун и пред одбором па га је вратио. Цена је 3 динара

Мата Јовановић — Ми имамо цене калдрмисања и ја бих молио да управник каже, пошто су калдрме рађене по београдским улицама. По томе ми можемо оценити и ову понуду.

У осталом ми и не можемо од човека тражити да нам испод свих цена ради тим пре што ради и на почек за пола године.

Управник објашњава да је била 3 15 дин цена већег дела калдрме а ова 3.

стати оноликој турској сили, неки племићи, међу њима и Бакић и Божић, савотеваху краљу, да се повуку до Будима и да тамо сачекају кнеза Крсту Франкопана и Јована Запољу, којих још ни како немаше. „Како нас мало има, дакле светли краљу, повуцимо се горе Будиму“ саветује Божић.⁽¹⁾ Али кад надвлада противно мишљење Томоријево, да се остане на месту, и да се бој одмах отпочне, онда опет Срби и Пољак *Гнојенски* предлагаху краљу, да се ограде утврђењима од кола, којих беше доста, и да тако утврђени очекују напад непријатељски, — *si curribus quibus rex maxime abundabat acies undique cingeretur, ac si intra septa et munimenta certamen fieret: hoc enim pacto futurum dicebant, ut hostis non ita facile nos posset, quod magnopere timendam erat circumvenire.*⁽²⁾ Ну сви добри, за ондашње прилике, стратегиски савети искусних војсковођа, не нађоше одзива код охоче и бесве аристократије мађарске, која како је радила, онако ће и проћи. Освануо је 28. август, и обе се војске могле погледати на пространоме пољу Вашаришту. Мађарска војска раз-

Председник — Одобрава ли се ова понуда — одобрава.

Никола Вуковић — Али он не каже кад ће да ради ту калдрму. А цена баш није јефтина јер је улица близу мајдана те ће подвоз камена бити јефттинији. Ја бих хтео да оценимо да ли је добро да правимо калдрму кад је блато или преко зиме.

Председник — Он је већ отпочео рад на тротоару и то му је и дало повода да поднесе ову понуду што мисли да би узгред могао и калдрму да прави и да је на време сврши. Неби му дакле то остало да ради кад је ружно време него би свршио сад, у брзо.

Раденко Драговић — Ако би му било могуће да сврши за 20 дана, добро; иначе оставити на пролеће.

Мата Јовановић — Сад настаје променљиво време и треба условити, да он сме да ради онда кад му допусти надзорни инжињер.

Осим других разлога који нас покрећу да правимо ову калдрму има још један који нас нагони да то још сад чинимо. Кад се начини, тротоар онда ће вода да јури поред тротоара или коловозом па ће да прави читаве рупе и на пролеће кад би смо хтели да улицу калдрмисамо, ми би морали да довлачимо земљу те да те рупе попунимо. Најпосле ту се и стока прогони па треба да се може лакше прогонити.

Председник — Одобравате ли рад а у року од 40 дана с почеком од 6 месеци (одобравамо).

Сад имам да прочитам извештај комисије коју је одбор одредио још 19. Јула да предложи лица за одбор цркве св. Марка (чита) (прима се).

Комисија коју је одбор одредио да нађе кућу за стан ноћних стражара свршила је посао.

Молим чујте извештај.

Раденко Драговић — Да одобримо ово а на пролеће да зидамо кућу за ноћне стражаре.

Председник — Ово извешће повереника примате к знању одобравајући га? (прима се).

Изволте даље.

Секретар прочита понуду Филипа Васиљевића поткивача за тротоарске плоче.

дели се на два дела: десно крило првог одреда држао је место Крста вранкопана, Петар Перињи, а лено храбри Томорија. Други најачи део имао је под собом сџм краљ. Сва коњица и сви Срби били су у том другом одреду.⁽¹⁾ На противној страни развијала се турска војска: Најпре је ишао смедеревски Бали-бег са 4 000 оклопника, као предводница; за њим велики везир Ибрахим са румелијском војском и половином т. ј. 150 топова; за њим пак беглер-бег анатолски Берам-паша са другом половином топова, и најзад султан са шест јаничарских чета. Као заштитница позади био је Хозреф-бег са босанском коњицом. Султан је решио, да отпочне бој у јутру 29. августа, као на дан успомене на заузеће Београда.⁽²⁾

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

(1) Летопис М. С. за 1858. г. II стр. 30.

(2) Праг: Annales r. Hung. t. IV. p. 112.

(1) На истом месту стр. 112.—113.

(2) Hammer v. J.: Gesck. d. osm. Reiches. B. II. S. 51.

ПРЕГЛЕД

Заклате стоке на општинској свињској кланици и отуд добивени приход, у год. 1892.

Месеци	СВИЊЕ НА МЕРУ		ПРАСАД		ПРИХОД						СВЕГА:	
	КОМАДА	КИЛА	до 20 кгр.	до 10 кгр.	Аренда		Такса кланична		Такса лекарска		Динара	пр.
					Динара	пр.	Дин.	пр.	Дин.	пр.		
Јануар	1863	133402	116	61	13633	20	780	60	204	—	14617	80
Фебруар	1625	110444	74	44	11236	40	673	60	174	30	11910	—
Март	1120	82684	17	14	8316	40	454	20	115	10	8885	70
Април	713	59305	5	4	5944	50	287	—	72	20	6303	70
Мај	809	63119	1	5	6318	90	324	80	81	50	6725	20
Јуни	680	57339	—	3	5736	90	272	60	68	30	6077	80
Јули	856	69301	11	4	6956	10	345	40	87	10	7388	60
Август	877	76985	33	21	7785	50	361	60	93	10	8240	20
Септембар	1049	86523	53	58	8816	30	441	80	116	—	9374	10
Октобар	1574	108827	213	214	11522	70	715	—	200	10	12437	80
Укупно:	11166	847929	523	428	86266	90	4656	60	1211	70	91960	90

ПРЕГЛЕД

Заклате стоке на општинској свињској кланици и отуд добивени приход, у год. 1893.

Месеци	СВИЊЕ НА МЕРУ		ПРАСАД		ПРИХОД						СВЕГА:	
	КОМАДА	КИЛА	до 20 кгр.	до 10 кгр.	Аренда		Такса кланична		Такса лекарска		Динара	пр.
					Динара	пр.	Дин.	пр.	Дин.	пр.		
Јануар	2366	123539	146	114	12759	90	998	40	262	60	14020	90
Фебруар	1415	87601	21	16	8818	10	573	40	145	20	9536	70
Март	1453	92113	21	18	9271	30	589	—	149	20	10009	50
Април	890	66159	3	12	6633	90	359	—	90	50	7083	40
Мај	858	67119	2	14	6729	90	346	40	87	40	7163	70
Јуни	866	72214	—	11	7232	40	348	60	87	70	7668	70
Јули	1172	101802	9	3	10201	20	471	20	118	40	10790	80
Август	1243	111585	33	15	11239	50	506	80	129	10	11875	40
Септембар	1426	125858	185	148	13103	80	637	—	175	90	13916	70
Октобар	1944	140615	435	279	15210	50	920	40	265	80	16396	70
Укупно:	13633	988605	855	630	101200	50	5750	20	1511	80	108462	50

Примедба: По овоме прегледу кланичног прихода за 1893 годину у месецу Марту, показан је приход у 10.009 50 дин. У ову суму урачуната је неправилно као приход и сума од 1744 80 дин. која је наплаћена од г. Петра Максимовића трг. из Немачке, који је тад за извоз свиње клао са условом, да му се по извезеној количини поклане стоке, депонована такса врати; па тако је и урађено по решењу Суда од 13 Априла т. год. АБр. 1987 и ова разлика, по књигама рачунским, исправљена је, а у овом прегледу има се то тек сада извршити и тако приход свињске кланице за месец Март ове год. изнеће по одбитку 1744 80 дин. свега 8265 70 дин. у место представљених 10009 50 динара.

Из контролног одељења Суда општине града Београда 20. Новембра 1893 године.

Мата Јовановић — Ја бих желио да ми се објасни из кога су мајдана и каквог квалитета ове плоче

Председник — Из пиротских су мајдана и испитане као добре.

Мата Јовановић — Ја бих био мишљења да се о овој ствари ништа не решава док се не пошље једна техничка комисија да преглед плоче које нам Филип нуди, па да нам поднесе извештај.

Андра Одовић — Ја сам познат с тим послом и налазим да је цепа од 11 40 дин с намештајем, јефтина. Ако су плоче добре, требало би их примити у толико пре, што их он даје на вересију.

Председник — Најбоље је одредити комисију и ја вас молим учините то.

Ја сам убележио ову господу; Илију Ђорђевића грађевинара, Андру Одавића, Никоју Вулковића, Раденка Драговића и Мату Јовановића којима да се стави на расположење и 1 општински инжињер, (прима се)

Сад да идемо даље.

На косанчићевом венцу подигли су наши грађани три лепе куће по новој нивелети и те су тако запале у земљу да ће се непрестано пунити водом докле се земља не дигне. Грађани су поднели молбу и моле да се та земља однесе (чита молбу).

Раденко Драговић. — Што су нам улице каљаве највећи је узрок то, што се носи земља у невреме па просипа калдрмом. Ја мислим да сад није време одкопавању-

Никола Вулковић — Заиста је велика незгода онога човека који је начинио кућу па је укупао у земљу због нове инвелете а није мања незгода, ни онога који је на висини да му се одкопава у невреме За то сам мишљења: да се одреди комисија која ће оценити кад треба те тешкоће отклањати, и да се идуће седнице реши ствар.

Председник. Молим вас одредите комисију. А ја сам лично излазио на место и гледао,

Др. Павле Поповић — Незгодно је за оне сопственике који су по новој нивелети подизали грађевине, али је питање може ли се то одкопавање пре зиме свршити.

Председник. — Ја мислим да смо дужни да осигурамо ове куће од воде и за то ако се ништа друго не може, одобрава ли се да инжињерско одељење направи један канал за одвођење воде? (одобрава се)

С овим је састанак закључен.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

У свима књижарама може се добити нова књига

НА ЗЕМЉИ И ПОД ЗЕМЉОМ

ПРИЧЕ СВЕТСКОГА ПУТНИКА

НАПИСАО
В. ГАЛУЗЈЕЈЕВ

ПРЕВЕО
Ј. КАРА - МАТИЋ

ЗАКАТЕ СТОКЕ, НА ОПШТИНСКОЈ ГОВЕВОЈ КЛАНЦИ И ОТУД ДОБИВЕНИ ПРИХОД У 1892-ој ГОДИНИ.

Месец	ЗАКЛАТО:	Бивола	Волова	Крава	Телад		Овнова и Оваца	Јарчева и Коза	Јагњад и Јарад	Издато за официре кила	Претекло вишак унесен у варош кила	П Р И Х О Д:			Свега:
					Аренда:	Такса						Такса Лекарска	Свега:		
						ДИНАРА								ДИНАРА	
Јануар	За грађанство	2	518	222	221	8646	47	1	175			20.123 70	181 65	330 05	20.635 40
	За војску и остале државне заводе	"	320	99	"	"	"	"	"	12296	2698	1.769 20	83	"	"
Фебруар	За грађанство	"	435	217	161	6711	18	"	919	8703	3589 ¹ / ₂	18.407 70	193 35	323 75	18.924 80
	За војску и остале државне заводе	"	213	104	"	"	"	"	"			1.588 20	63 40	"	"
Март	За грађанство	2	277	331	112	4090	3	1	2685	7480	4696	18.344 50	267 65	389 65	19.001 80
	За војску и остале државне заводе	"	203	68	"	"	"	"	"			1.687 20	54 20	"	"
Април	За грађанство	2	249	215	145	4336	5	2	74 5357	7956 ¹ / ₂	3606	16.996 20	379 60	472 80	17.848 60
	За војску и остале државне заводе	"	247	84	"	"	"	"	869			1.516 85	109 65	"	"
Мај	За грађанство	"	294	214	187	4508	12	1	8393	9749	4056	21.290 60	540 60	642 20	22.473 40
	За војску и остале државне заводе	"	204	199	"	"	"	"	2040			1.786 10	182 60	"	"
Јуни	За грађанство	"	355	194	139	4159	55	3	6912	8967	3882	20.936 80	473 70	583 50	21.994
	За војску и остале државне заводе	"	267	83	"	"	"	"	2083			1 673 10	174 15	"	"
Јули	За грађанство	2	384	197	127	3965	1294	115	2959	7844 ¹ / ₂	2679	20.538	347 70	464 30	21.350
	За војску и остале државне заводе	"	303	82	"	"	"	"	1148			1.320 25	134 40	"	"
Август	За грађанство	2	413	214	183	5802	1574	200	1043	6941	2649	20.808 40	284 95	410 75	21.504 05
	За војску и остале државне заводе	"	264	96	"	"	382	"	11			1.223 90	91 65	"	"
Септембар	За грађанство	"	363	348	209	6896	1750	143	1045	7780	2825	22.275 20	310	452 20	23.037 40
	За војску и остале државне заводе	"	180	57	"	"	1353	"	38			1.343	116 95	"	"
Октобар	За грађанство	"	349	417	222	7799	1577	237	604	6138 ¹ / ₂	2726	22.720 80	296 30	449 50	23.466 60
	За војску и остале државне заводе	"	148	136	"	"	1040	"	6			1.159 05	109 10	"	"
Укупно	За грађанство	10	3637	2569	1706	57812	6335	703	30166	—	—	202.441 90	3.275 50	4518 70	210.236 10
	За војску и остале државне заводе	"	2349	1008	—	—	2775	—	6195	83855 ¹ / ₂	33406 ¹ / ₂	15.066 85	1.119 10	—	—

Из контролног оделења Суда општине града Београда 10. Новембра 1893 године.

СТАТИСТИЧКИ ЗАПИСИ

У ОПШТИНИ БЕОГРАДСКОЈ

Путнички саобраћај вароши Београда. У седмици од 14. Нов. до 21. Нов. 1893. год. доштовало 1297, отиштовало 1031. Од којих су:

а.) Пола: мушког 1261, жепског 36.

б.) Вероисповести: православне 1222, католичке и протестан. 59, мојсијевске 6, мухамеданске 10, свега 1297.

в.) Постојбина: Србија 1157, Аустро-Угарска 87, Босна и Херцеговина 14, Црна Гора 5, Грчка —, Турска 18, Бугарска 5, Румунија 6, Русија —, Германија 3, Франц. —, Италија 1, остале државе 1.

г.) Занимање путника: Тежаци и економи 149, Занатлије 107, Трговци 698, индустријалци 4, шпекуланти и предузимачи 20, Гостионичари 45, Интелигенција (војска) 144, Ђаци 21, раденици и помоћници 31, Пиљари и бозације 3, надничари и слуге 43.

Из статистичког одељка општине вароши Београда 21. Новембра 1893. год.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

По што одбор општине Београдске није одобрио држату лицитацију за давање под закуп цубока од заклате стове на општин. кланици, — то ће рачуноводство општине београдске, држати другу јавну усмену лицитацију на дан 29 тек. месеца од 2—5 сати по подне, у својој канцеларији а за давање под закуп овога права.

Кауцију полажу српски грађани 3000 дин. у готову или српско државним папирима од вредности, а страни дупло.

Остале погодбе о овом закупу могу се видети сваког дана у канцеларији рачуноводства а и на сам дан лицитације,

Ко жели ово право узети под закуп нека означеног дана дође и лицитира,

СМ 17744 — Од суда општине градн. Београда, 19 Новембра 1893 год. у Београду.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

У свима књижама може се добити нова књига

НА ПОСЛЕДЊОЈ СТАНИЦИ

ПРИЧЕ И НОВЕЛЕ ИЗ ЛУДНИЦЕ

НАПИСАО

Р. Ј. КРОНБАУЕР

ИЛУСТРОВАО

В. ОЛИВА

I Гавран, II Мајка, III На прагу живота,
IV Снежне јагоде

Еlegantно издање са 17 слика цена 1 дин.

Београд. Књижара В. Валожића.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ.

I. Димничарство:

- а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове 0·20 д.
б) За неузидан шпархерд 0·20 д.
в) За узидан „ 0·40 д.
г) За велики узидан шпархерд у гостионици 0·50 д.
д) За чишћење димњака од два спрата 0·20 д.
ђ) За чишћење простог димњака . . . 0·10 д.
е) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са пећима 0·10 д.
ж) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са више пећи 0·20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове 0·75 д.

II. Празњење помијара и нужника:

- а) Од кубног метра 10— д.
б) Од акова 0·50 д.

III. Псетарина:

- а) Марка за пашче за годину дана . . 3— д.
б) Обнављање изгубљене марке стаје . . 1— д.

IV. Гробарина.

- а) Гроб за децу 7— д.
б) Гроб за одрасле 12— д.
в) Мала гробница 555·52 д.
г) Велика гробница III. реда 998·39 д.
д) Велика гробница II. реда 1099·32 д.
е) Велика гробница I. реда 1684·57 д.

V. Мртвачка кола:

- а) Мртвачка кола стара са два коња . . 12·90 д.
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 24·90 д.
в) Мртвачка кола нова са два коња . . 36·90 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . 72·90 д.

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ТУБРЕТА

За квартове: Савамаалски, Теразијски, Варошки и Врачарски:

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом 0·25 д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазином 0·70 д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале 1·50 д.

За квартове: Дорђолски и Палилулски:

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом 0·20 д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином 0·60 д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале 1 д.

Од суда општине београдске 28. Аугуста 1892 године АБр. 9449.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА
ПРЕМЕРЕНО НА БЕОГРАДСКОМ КАНТАРУ
Од 17 Новембра до 25 новембра 1893. год.

КИЛО-ГРАМА	НАИМЕНОВАЊЕ	ЦЕНА			
		НАЛВЕБА		НАЛМАБА	
		ДИН.	ПР.	ДИН.	ПР.
5232	Арпаџика	32		28	
	Брашна кукурузна				
	„ пшенична				
	Вина бела (од лит.)				
23718	„ црна „ „	70		35	
	Волова				
293	Вуне не пране	160			
	„ пране				
317	Грожђа	80		50	
369	Дуња	25		20	
28209	Јабука	20		12	
384170	Јечма	10	50	9	50
3107	Кајмака	120		110	
	Кожа воловских				
	„ јагњећих				
5216	„ овчијих				
	Коре брезове				
	Крава				
9080	Креча	4		3	50
22560	Кромпира	10		7	50
	Крупница				
999	Крушака	15		12	
49295	Кукуруза нова	8		6	50
	Кунуса				
501	Лоја нетопљеног	80		60	
	„ топљеног				
	Лука аршлеме				
	„ бела				
8568	„ црна	25		15	
	Масла				
266	Масти	120		110	
20581	Меда	80		50	
	Оваца				
242606	Овса	11	50	10	50
40879	Ораја	50		40	
2845	Пасуља	13		10	
	Пекмеза				
	Просе				
249737	Пшенице	12	20	11	80
4464	Ражи	9		8	50
	Рак. комов. (од лит.)				
	„ „ меке „				
	„ шљив. љуте „				
13891	„ „ меке „	55		45	
23472	Свиња дебелих	80		70	
	„ средњих				
92830	Сена	5		4	
634	Сира	110		60	
38960	Сламе	3		2	
	Слапине				
	Сочива				
2900	Угљена дрвеног	8		7	50
217920	„ каменог	3		2	50
	Шишарке				
	Шљива сирових				
429547	„ сувих о. год.	24		12	
27000	простог камена				
	мекиње				
23351	ситнице				
77221	воће разно				

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА